

[Udenrigsministeren.]

Jeg tror, at alle vil kunne være enige om, at i al Almindelighed maa en Fremgang i vor Afsætning, saa vidt Forholdene tillader den, være fremmede for den almindelige Beskæftigelse i Danmark. Dette udelukker ikke, at der kunde opstaa en Mod-sætning; maaske ikke mellem Landbrugets Salgsinteresser og Beskæftigelsesinteresser, men mellem Landbrugets Salgsinteresser og Industriinteresser, hvis Kravene fra en af de to Parter sættes paa Spidsen, enten saaledes, at man fra Landbrugets Side sagde: Nu skal vi for enhver Pris forcere vore Indkøb paa saadan Vis, at vi bringer ud af Verden store og betydningsfulde bestaaende Industrier i dette Land eller skruer dem meget langt ned — eller saaledes, at man fra Industriens Side sagde: Vi maa bringe Landbrugets Salg ned, vi maa begrænse Indførselen, saaledes at vi kan gaa svært i Vejret, selv om det kommer til at koste de andre meget. Hvis nogen forsøgte paa noget saadant, tror jeg, at det vilde strande allerede paa Hensynet til Udlandets Interesser, som varetages i de forskellige fremmede Lande med Styrke under Handelsforhandlingerne. Men jeg anser det ogsaa for umuligt at føre noget saadant igennem her i Landet. Man vil her fra de forskellige Sider være paa det rene med, at man maa bygge paa det naturligt givne Grundlag og tage rimeligt Hensyn til de Interesser, som man fra nogle Sider tror er uoverensstemmende. Jeg for min Del tror ikke paa denne Uoverensstemmelse. Jeg er af den Opfattelse, at en samlet Fremgang for Landets Erhverv kommer alle til gode, og at det meget vel kan lade sig gøre at tage rimeligt Hensyn baade til Landbrugsinteresser og til Industriinteresser. Og i hvert Tilfælde, en saadan Politik, der søger at drive den ene ned paa den andens Bekostning, er ikke forsøgt og kan ikke ventes forsøgt.

Da Valutaen var meget knap i de vanskeligste Aar, maatte Indførselen af de Varer, vi er i Stand til at fremstille her i Danmark, sættes ned allerede for at skaffe Penge til Indførselen af Raastoffer, og det vil sige Raastoffer baade til Landbruget og til Industrien. Dette blev til Gunst for nogle hjemlige Industriegrene, og endnu i Aaret 1937 var det saaledes, at man havde meget vanskeligt ved at skaffe Valuta til de fornødne Raastoffer til de to Erhvervsgrupper, som jeg har nævnt. Dette ændrede sig i Aaret 1938; da var Betingelserne for at stille Valuta til Raadighed i rigeligere Mængde til Stede, og det skete.

Det svagere Køb af Raastoffer gav Betingelser for rundeligere Attestmængde for adskillige andre Varer, og dette betød ikke i Praksis, at der blev en overvældende Indførsel af disse Varer til Skade for visse bestemte Industriegrene i Danmark. Hvis vi atter tager de saa meget omtalte Manufakturvarer, er Værdien af Manufakturvareindførselen i de 3 første Kvartaler af 1938 praktisk talt den samme som Værdien af Manufakturvareindførselen i Aaret 1937, og det betyder heller ikke en forøget Mængdeindførsel her. Hvis man tager i de blaa Bøger Hovedgrupperne af Manufakturvarer og sammenligner Indførselen i de 3 Kvartaler det sidste Aar med de 3 Kvartaler det foregaaende Aar, viser det sig, at i de vigtigste Varegrupper er Indførselen i Aar lidt lavere, end den var i Fjor; den eneste Gruppe med anselig Fremgang, jeg for min Del har bemærket, er den Gruppe, der omfatter Jutevarer. Og det samme, som gælder Manufakturvarer, gælder ogsaa et Par andre Grupper, der har været meget omtalt, nemlig Glasvarer og Arbejder af Ler. For dem begge er Indførselen i 1938 trods rigelige Valutamængder lavere end i 1937. Aarsagen dertil ligger lige for. Der har været Vanskeligheder for de paagældende Industriegrene herhjemme i Aaret 1938. De skyldes Svagheden i Byggeriet, den noget formindskede Købeevne og ikke de forskellige Grupper af Valutaattester. De hviler paa den Indflydelse af Konjunkturterne, som nu engang er det mægtigste. Jeg ved ikke, om der engang kommer et Samfund, som det vil være muligt for Kontorer eller Rigsdage eller andre Myndigheder at lede fuldt og helt paa det økonomiske Omraade. Jeg tør sige, at i et saadant Samfund lever vi foreløbig ikke. Vi lever ikke i noget Land i et saadant Samfund, og vi er meget langt fra det i et lille Land som Danmark, hvis økonomiske Bevægelser aldeles overvejende er afhængige af de Bevægelser, som foregaar i de store Landes Økonomi, og hvor det, vi for vort Vedkommende kan gøre, er at afbøde uheldige Følger, at lette noget paa Udviklingen paa det ene og det andet Omraade, men ingenlunde at beherske Udviklingen gennem den ene eller den anden Art af Midler, hvorover Statsmyndighederne raader. Jeg tror da, at man, i Stedet for at hengive sig til denne stadige Strid mellem Interessesmodsætninger, som efter min Mening er mere indbildte end virkelige, skulde forene Bestræbelserne paa det Grundlag, at der maa tages rimeligt Hensyn paa een Gang til Omsætning og Beskæftigelse, til Landbrug og til Industri.